

KYLÄSUUNNITELMA SIEVIN KIISKILÄN KYLÄYHDISTYS RY

SIEVIN KYLÄT 2010 -hanke

1. TEEMME KYLÄSUUNNITELMAA

Kyläsuunnittelutyön periaatteita

Kyläsuunnitelma on yleispiirteinen suunnitelma Kiiskilän kylän tulevaisuudesta. Suunnitelma ohjaa kylän toimintoja, kuten millaisia toimenpiteitä ja hankkeita kylällä toteutetaan.

Kyläsuunnitelma vastaa kunnan ja yritysten strategista suunnittelua, jolla ohjataan yritysten ja kuntien käytännön toimintaa.

Kyläsuunnitelmaan on kirjattu Kiiskilän kylän asukkaiden näkemys siitä, miten he haluavat kehittää kyläänsä ja minkälaisia toimenpiteitä he ovat valmiita tekemään kylänsä kehittämiseksi.

Kyläsuunnitelmassa toimenpiteet on mainittu lyhyesti muutamalla lauseella kertoen siitä, mitä eri toimenpiteet pitävät sisällään.

Kyläsuunnittelun aikana nostettiin esiin toimenpiteitä, joita haluttiin yhdessä toteuttaa. Suunnittelutyön jälkeen toimenpiteet tarkentuvat, kun niitä toteutetaan.

Tärkeää kyläsuunnitelmassa on se, että **tämä suunnitelma on kyläläisten yhteisen keskustelun ja pohdinnan demokraattinen tulos**. Sekin on tärkeää, että suunnittelutyö on edennyt reippaasti, ja suunnitelmaa päivitetään ajan tasalle osana normaalia kylätoimintaa.

Aikaisemmat hankkeet suunnitelmien taustalla

Sieivissä on tehty kylätutkimuksia ensimmäisen kerran jo 1980-luvulla Oulun yliopiston maantieteen laitoksen professori Uuno Varjon johdolla.

Tuloksena saatiin muun muassa seuraavat tutkimukset:

Bisi Anita, Tutkimus Sievin kunnan Kiiskilän ja Karjulan kylistä, kulttuurimaantieteen tutkielma, 1989

Leppälä Anne-Maija, Kylätutkimus Sievin kunnan Jyringin, Markkulan ja Vanhankirkon kylissä, Pro gradu-tutkielma, 1984

Vesajoki Anne, Kylätutkimus Sievin kunnan Asemakylän ja Kukonkylän kylissä: Pro gradu tutkielma, 1986

Kylätutkimukset ovat olleet tutkijoiden näkemys kylän kehityksestä maantieteen näkökulmasta. Tutkimuksissa painotus on ollut tarkassa tilastollisessa ja aineellisessa kuvauksessa. Kylätutkimukset ovat kuitenkin jääneet vähälle huomiolle päätöksenteossa tai kehittämistoimissa. Joitakin asioita on pystytty peilaamaan tähän kyläsuunnitelmaan.

Miksi kyläsuunnitelma tehdään nyt

Suunnitelmia tarvitaan yhä useammin, koska kylät joutuvat entistä enemmän huolehtimaan oman alueensa kehittämisestä yhteistyössä kuntien ja valtion viranomaisten, naapurikylien ja muiden sidosryhmien kanssa.

Kyläsuunnitelmat ovat tarpeen haettaessa rahoitusta kunnilta tai EU:n ohjelmista.

Kylähankkeiden rahoitus edellyttää voimassa olevaa kyläsuunnitelmaa tai vastaavaa suunnitelmaa. Kyläsuunnitelmien avulla rahoittajat voivat varmistaa, että kylän esittämä hanke tukee kylän pitkän tähtäimen kehittämistä ja että hankkeen takana on kyläyhteisön/kyläyhdistyksen yhteinen näkemys ja tahto.

Kyläsuunnitelma on tärkeä työkalu kylän kehittämisessä.

Kuka tekee kyläsuunnitelman

Jotta suunnitelma olisi Sievin kylien näköinen ja omaehtoisuus korostuisi kylien kehittämisessä, kyläsuunnitelmat on pyritty myös tekemään mahdollisimman paljon kylän omin voimin.

Sievin kylät 2010 -hanke on järjestänyt vuosina 2007 ja 2008 aktivointitilaisuuksia ja kyläpalavereja, joissa aktiivikyläläiset ovat yhdessä pohtineet kylänsä kehittämistä. Kylien tehtäväksi on jäänyt suunnittelutyön vaiheista tiedottaminen kyläläisille sekä valmiuksien luominen suunnittelutyöhön.

Sievin kylät 2010 -hanke on työstänyt kaikille kylille yhteiseksi pohjaksi kyläsuunnitelmarungon, jota on täydennetty ja muokattu kyläyhdistysten, kylätoimikuntien ja kyläyrityksen kanssa. Kiiskilän kylän kyläyhdistyksen perustava kokous pidettiin 29.11.2007 Karjulan koululla. Uusi kyläyhdistys on ottanut vastuulleen kyläsuunnitelman laatimisen ja päivityksen.

Monissa aikaisemmissa hankkeissa on todettu, että ulkopuolinen asiantuntija parantaa kyläsuunnitelmien laatua ja varmistaa hyvän suunnittelutyön kylillä. Ulkopuolinen suunnittelija voi opastaa ja neuvoa kyläläisiä suunnittelutyön eri vaiheissa. Ja jos opastus toteutetaan yhdessä muiden kylien edustajien kanssa, voivat eri kylien edustajat oppia toinen toisiltaan hyviä käytännön suunnittelumenetelmiä.

Varsinainen kirjoittaminen olisi hyvä tehdä mahdollisimman paljon kyläläisten omin voimin, koska kyläsuunnittelu on osa normaalia kylätoimintaa.

Suunnitelmaa on jatkossa voitava muuttaa joustavasti ja päivittää kylän yhteisten päätösten mukaisesti.

Kyläsuunnitteluprosessin vaiheita kylässä – hankkeen aktivointitilaisuudet

Sievin kylien osalta on kannustettu kylien aktiivitoimijoita perustamaan kyläyhdistyksiä tai muita oikeustoimikelpoisia yhdistyksiä. Kevään ja syksyn 2007 ja talven 2008 aikana on halukkaiden kylien kanssa järjestetty kyläpalavereja, joissa on kirjattu ylös kylien kehittämistoiveita. Näin on luotu edellytyksiä sille, että kylät voivat hakea kehittämisrahaa hankkeisiinsa kyläsuunnitelmiin perustuen.

Suunnitelman rakenne

Suunnitelman rakenne on räätälöity kylittäin, sillä jokainen kylä on yksilöllinen ja kylillä on erilainen kulttuuritausta ja historia.

Kyläsuunnitelma on parhaimmillaan silloin, kun se jatkuvasti työn alla ja muutoksessa.

Kunnan rooli

Tällä hetkellä Sievissä ei ole vielä koko kunnan yhteistä kyläohjelmaa, jolla linjattaisiin koko kunnassa harjoitettavaa kylälähtöistä kehittämistyötä.

Hankkeen eri suunnittelutilaisuuksissa on tullut esille eri kyliä yhdistäviä hankkeita (esim. Vääräjokeen liittyviä virkistys- ja matkailukohteita), joista voidaan tehdä EU-hankehakemuksia ja joiden rahoittamiseen tarvitaan myös kunnan rahoitusosuutta.

Koko kunnan kyläohjelmassa voitaisiin linjata kylähankkeiden rahoituskäytäntöjä ja kylähankkeiden pelisääntöjä, kuten kunnan roolia välirahoittajana tai välirahoituksen takaajana.

Kyläohjelmaan voidaan sisällyttää kyläläisten, viranomaisten ja luottamushenkilöiden näkemyksiä kunnan kylien kehittämisasioista.

Kyläohjelmaan voitaisiin koota periaatteita kyläkoulujen kehittämisestä, palveluiden säilyttämisestä, katuvaloista, kevyen liikenteen väylistä, elinkeinojen kehittämisestä ja muusta kylien elämään vaikuttavista seikoista.

Elävät kylät ovat kunnan paras voimavara

Kylät kehittävät koko kuntaa ja kunta kehittää kyliään.

Näin kylät oppivat tekemään entistä enemmän yhteistyötä keskenään ja kunnan kanssa.

Suunnittelu kannattaa

Kannattaako suunnitella, osaako ja ehtiikö? Kyllä.

Suunnittelun myötä Sievin kyliltä on löytynyt uusia toimijoita ja monet asiat toteutuvat.

Kylillä on kaikenlaista osaamista; kyläläiset osaavat tehdä hyviä kyläsuunnitelmia ja hankehakemuksia.

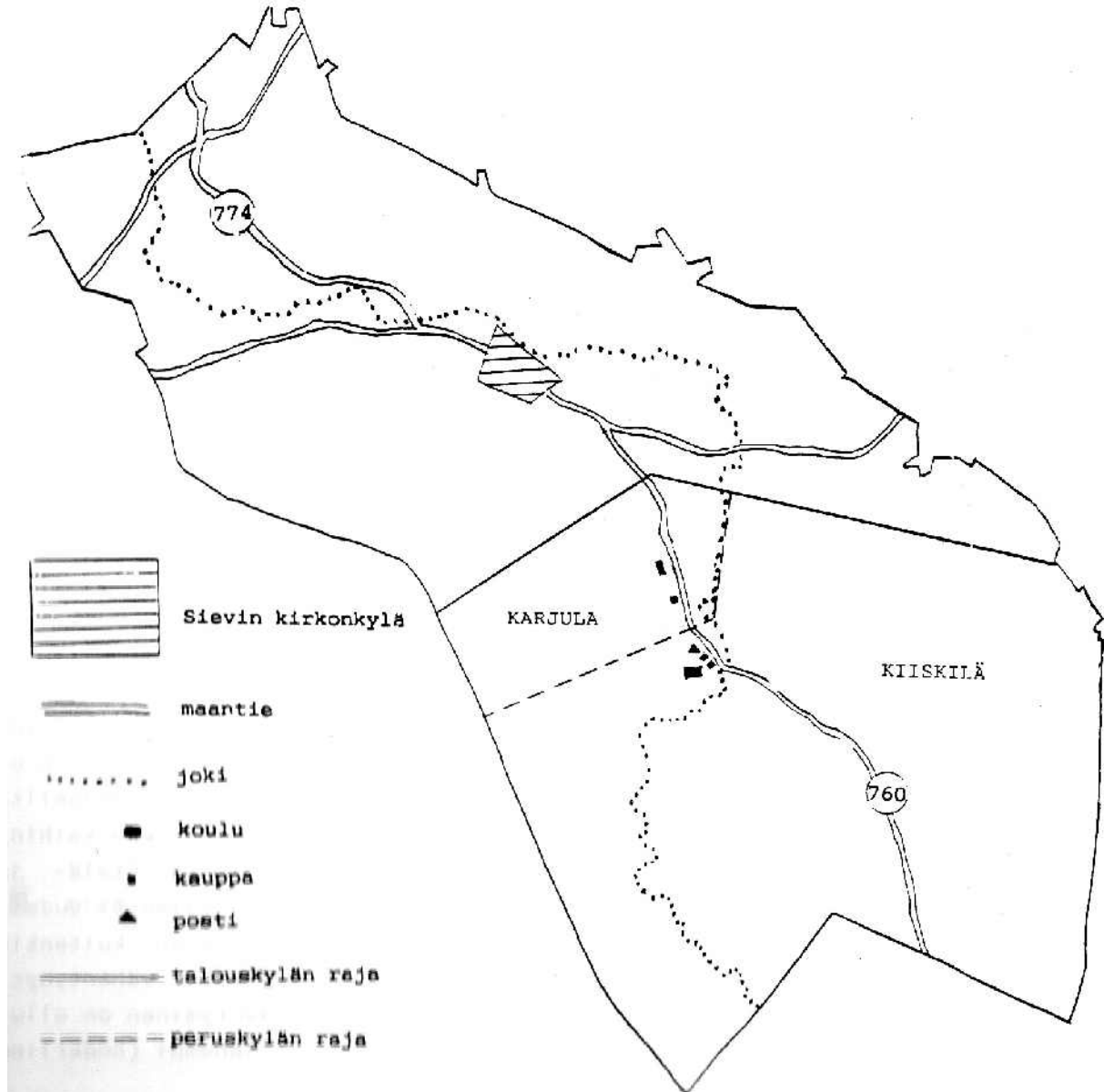
Suunnitelman tekoon on tullut mukaan ihmisiä, jotka ovat innostuneet avoimesta ja tulevaisuuteen suuntautuneesta yhteistyöstä.

Hyvinvoivan kunnan perusyksikkö on toimiva ja osallistuva kylä, jossa viihdytään ja jossa on paikallista yrittämistä.

Toimivan kylän tuntomerkkejä ovat paikallinen aktiivisuus ja osallistuvat ihmiset, jotka tiedostavat oman kylänsä tarpeet ja haasteet sekä toimivat yhteistyössä kaikkien asukkaiden kanssa. Perinteinen talkootyö on kylätoiminnan ja kylien kantava voima. Sen lisäksi kylät tarvitsevat yhteisiä tiloja, joissa ihmiset ja yhteisöt voivat kokoontua vaivatta ja lyhyelläkin varoitusaajalla.

2. KYLÄN HISTORIAA

Vanha maakirjakylä Kiiskilä käsittää maantieteellisesti puolet Sievistä. Myös Kiiskilän kyläyhdistys noudattelee maakirjakylän rajoja. Yhdistys kattaa Sievin koko eteläosan. Seuraava kartta kuvaa Sievin kuntaa vuonna 1989 (Lähde Bisi 1989).

Kiiskilä	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{5}{12}$	Koski
	2	$\frac{3}{8}$	$\frac{9}{16}$	Alakarjula
	3	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$	Kiiskinen
	4	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	Pennanen
	5	$\frac{1}{4}$	$\frac{11}{24}$	Ylikarjula

Salon kihlakunta

77 Sievi

Maakirja vuodelta 1875

Maaveroa maksavat talot

Kiiskilän kylässä

Lähde: Digitaaliarkisto.

Kansallisarkisto

Talot maakirjan mukaisessa järjestyksessä
talonnumeroittain

- 1 Koski
- 2 Alakarjula
- 2 Kiiskinen
- 4 Pennanen
- 5 Ylikarjula
- 6 Nikkilä
- 7 Muhonen
- 8 Torvikoski
- 9 Valkiaoja
- 10 Myllyoja
- 11 Honkala
- 12 Korkiakoski
- 13 Myllyniemi
- 14 Hyväoja
- 15 Pasoja
- 16 Nygård

Kiiskilä	6	$\frac{1}{4}$	$\frac{13}{24}$	Nikkilä
	7	$\frac{1}{8}$	$\frac{3}{16}$	Muhonen
	8	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{3}$	Torvikoski
	9	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{6}$	Valkiaoja
	10	$\frac{1}{4}$	$\frac{15}{16}$	Myllyoja
	11	$\frac{7}{24}$	$\frac{7}{24}$	Honkala
	12	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{6}$	Korkiakoski
	13	$\frac{5}{12}$	$\frac{15}{128}$	Myllyniemi
	14	$\frac{7}{24}$	$\frac{7}{24}$	Hyväoja
	15	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{6}$	Pasoja
	16	$\frac{7}{24}$	$\frac{7}{24}$	Nygård

Kiiskilä	17	$\frac{5}{98}$	$\frac{5}{98}$	Huuha
	18	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	Nevala
	19	$\frac{5}{98}$	$\frac{5}{98}$	Tuulioja
	20	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	Simppula
	21	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	Muikkula
	22	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	Lahnoja
	23	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	Kangasoja
	24	$\frac{5}{94}$	$\frac{5}{94}$	Saksanaho
	25	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	Pyysalo
	26	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$	Korpela
	27	$\frac{5}{94}$	$\frac{5}{94}$	Alakangas

Kiiskilä	28	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	Ojaniemi
	29	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$	Jouhten
	30	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	Penttilä
	31	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	Salmela
	32	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	Wiija

- 17 Huuha
- 18 Nevala
- 19 Tuulioja
- 20 Simppula
- 21 Muikkula
- 22 Lahnoja
- 23 Kangasoja
- 24 Saksanaho
- 25 Pyysalo
- 26 Korpela
- 27 Alakangas
- 28 Ojaniemi
- 29 Jouhten
- 30 Penttilä
- 31 Salmela
- 32 Wiija

Kiiskilän kylä on ollut aktiivinen toimija ennenkin yhdistyselämässä. Nuorisoseura ja varsinkin työväenliike on toiminut kylällä laaja-alaisesti. Työväenyhdistys rakensi muun muassa oman talon, joka edelleen hallitsee Kiiskilän kyläkuva. Kiiskilässä vaikuttanut rakennusmestari Heikki Wiia antoi panoksensa kylän rakentamiseen ja kunnostautui myös valokuvaajana. Näitä Wiian sukuun liittyviä tietoja ei ole julkaistu aikaisemmin Sievin historiakirjoissa, joten lyhyt katsaus tässä yhteydessä on paikallaan.

Heikin poika Kalle (Kaarlo) Wiia (1898-) muisteli kotikylänsä entistä elämää vuonna 1980 tehdyllä murrenauhalla. Kalle kertoi muun muassa 1900-luvun alun asumisesta ja rakentamisesta.

Vielä 1900-luvun alussa oli hyvin tyypillistä, että tulisijoissa oli suora veto taivaalle. Röörin eli savukanavien muuraaminen oli vaikea tehtävä. Wiia muistelee, että tietä kunnan takoista Kiiskilään tuli 1900-luvun alussa Nivalan kautta, josta Brax-nimiset muurarit kävivät muuraamassa uudenlaisia röörillisiä tulisijoja.

Kalle kertoo, kuinka muurarit tekivät niin isoja röörejä, että suurimmassa mies mahtui niihin seisomaan.

Uudet tulisijat varasivat lämpöä paremmin, eikä puunkaan kulutus ollut enää yhtä ”hauskaa”.

Ennen kunnan tulisijoja talojen seinät olivat savun mustaamia. Seiniä vaalennettiin tapetoimalla niitä sanomalehdillä. Kallen mukaan russakat söivät tapettiliisterinä käytetyn ”ruisliiman”, ja Kaiku-sanomalehden sivut leijuivat hiljalleen lattialle. Kauniit vaaleat seinät muuttuivat jälleen mustanpuhuviksi ja nokisiksi. Myöhemmin naulattu pinkopahvi talon seinien suojana alkoi yleistyä, eivätkä russakat saaneet niitä pudoteltua alas.

Kalle muistelee, kuinka saatiin valoisa häähuone. Antin talossa Puskalassa pidettiin Alman ja Ransun häät 1900-luvun alussa. Häätaloon kiikutettiin Kiiskilän kaikki valkoiset lakanat peittämään nokisia seiniä.

Samalla tavallahan ennen kerättiin juhlien aikaan kylän taloista astiat juhlataloon, koska pitokalustoja ei vielä ollut. Sitten kivikuppeja juoksutettiin takaisin ympäri kylää.

Kallella oli muutenkin varsinainen näköalapaikka kylän rakennusasioihin, olihan hänen isänsä kuuluisa rakennusmestari Heikki Wiia.

Heikin kädenjälki näkyy vielä ainakin Kiiskilän kansakoulurakennuksessa sekä työväentalossa.

Heikki toi aikoinaan Sieviin uutuuden eli kitatut ikkunat. Aikaisemmin ikkunat laitettiin pokien uriin kittaamatta, jolloin ikkunat luonnollisesti falskasivat.

Tavallista olikin, että yksinkertaiset ikkunat olivat talvella aivan jäässä. Ilmojen lämmitessä vesi valui pitkin ikkunoita ja seiniä.

Heikki teetti Kiiskilän koulun ja samalla Heikki teetti kittiä ikkunoihin. Arvatenkin uutuus levisi äkkiä kylälle.

Sitä Kalle Wiia ei kerro haastattelussa, mistä isä-Heikin kitti oli tehty. Ennen vanhaan kitti tavallisesti valmistettiin vernissasta eli kuumennetusta pellavaöljystä ja liitujauhosta. Ikkunakittiin oli laitettu vielä pippuria sekaan, etteivät pikkulinnut sitä nokkisi.

Nimi Wallenberg-nimi herättää vanhemmissa kyläläisissä monenlaisia muistoja. 1920-luvun alussa tämän Sievin suurin tilallinen omisti 23 lehmää ja viljeltyä peltopinta-alaakin oli toista sataa hehtaaria.

Wallenbergillä oli jo rautapiikkipyörillä varustettu Fordson-merkkinen traktori, joka väritti Sievin elämää ja kulutti heikkokuntoisia teitä.

Kerran mies oli ajanut traktorinsa ojaan ja pyöräyttänyt pehmeässä ojassa muutaman kerran liikaa. Seuraavaksi hän olikin jo komentanut paikalle sattuneita miehiä tuomaan ”lavon hirttä”. Pienemmällä puulla ei traktoria saatu ojasta pois.

Parrunajo oli mieluista puuhaa 1900-luvun alkupuolella, ja monet vanhat ovat muistelleetkin, kuinka parrunajo vei jo mielenkiinnon pois maan asumisesta. Parruja vedettiin Pihtiputaalta Kiiskilän kautta Sievin läpi Korhosen rautatieasemalle. Lisäksi moni mies Sievin eri kyliltä hankki elantonsa parrunveistolla.

Hevosmiehen reissu kesti kaksi päivää Sievin asemalle ja mukana takaisin kotiin kuljetettiin tuontijauhoja. Pellot luonnollisesti kedottuivat, koska viljaa sai ostaa halvalla.

Myös Kiiskilän Wallenberg, suojeluskunnan päällikkö, vei piikkiäpyörätraktorillaan kuormia asemalle. Tosin paikallinen nimismies oli huomautellut tien pilaamisesta. Taisi traktorin huoltokin välillä kangertaa.

Muistaapa joku vielä, kuinka Wallenberg ajaa karautti Sievin läpi porolla.

Sieviläinen heinäseiväs voisi hyvin viettää juhlavuosia Kiiskilän pelloilla. Wallenbergin tilalla tehtiin Sievin ensimmäisiä heinäseipäitä. Wallenbergiä palvelleen pehtori Hannulan kunniaksi voi laskea heinäseipään tuonnin Kiiskilän kylälle jo varhain 1900-luvun alussa. Samoihin aikoihin Sievin Vanhallakirkolla aluemetsänhoitaja Alopaeuksen pehtori Mansnerus teetätti seipäitä.

Ennen seivästämisestä oppimista heinistä tehtiin erilaisia nappeja eli pyöriteltiin jonkinlaisia renkaita. Vanhat puhuvatkin napista, ristinaipista ja rengasnapista.

Vuonna 1906 pehtori Hannula teetti menestyksellä seipäitä, joissa heinät kuivasivat kunnolla. Ennen oli yritetty tehdä jyrkempiä seipäitä, joita kutsuttiin nimellä kärhys. Niiden käsittely ei ollut kovin helppoa varsinkaan heinän koontivaiheessa.

Tuotekehittelyn myötä seipäät lyhenivät ja välitapit vähenivät.

Lopulta Kiiskilässä kutsuttiin kaikkia pellolla olleita heinäseipäitä ”pehtuureiksi”. Sen verran merkittävä uutuuus tuli Simppulan talon pehtorin ansiosta kylälle.

3. KYLÄ 2000-LUVULLA

Sijainti

Kiiskilän kylä sijaitsee Kalajoki–Pihtipudas (760) -tien varrella. Matkaa Sievin keskustaan on 15 km, Reisjärvelle 27 km, Ylivieskaan 34 km, Ouluun 160 km ja Kokkolaan 80 km. Jokikylän kautta Nivalaan on matkaa 25 km. Lähimmät rautatieasemat ovat Kannuksessa ja Ylivieskassa.

Luonnonolot

Sievin kunta sijaitsee keskiboreaalaisella havumetsävyöhykkeellä, Etelä- ja Pohjois-Suomen vaihettumisalueella. Luonnossa on sekä pohjoisia että eteläisiä piirteitä. Vääräjoen laakso ja sitä ympäröivät loivapiirteiset metsä- ja suomaat hallitsevat maisemakuvaa.

Sievin ei ole suuria järviä, mutta sitäkin enemmän on pikkujärviä ja lampia. Suurimmat järvet ovat Kiiskilässä sijaitsevat Iso-Juurikka, Korpinen, Saarivesi, Särkijärvi ja Maansydämenjärvi (Ristilä). Kiiskilän ja Jokikylän alueilla sijaitsee Kortejärven järvikuivio.

Pinnanmuodoltaan Sievi on tasaista. Alavinta on luoteisosassa, jossa maanpinta on 75–90 metrin korkeudella merenpinnasta.

Sievin kokonaispinta-ala on lähes 800 neliökilometriä, josta vesistöä on 12 neliökilometriä. Maasto kohoaa kaakkoon päin. Sievin korkein kohta on Huuhankallio, 161 metriä merenpinnasta.

Kallioperä on pääosin kiilleliusketta ja erilaisia dioritteja. Yleisimmät maalajit ovat moreeni ja turve. Hienojakoiset kivennäismaat (hieta, hiesu, lieju ja savi) sijaitsevat Vääräjokivarrella.

Kyläläisten viljelymaat ovat osittain Vääräjoen rantamailla. Yksityisten metsät ovat pääosin välittömästi kylän ympärillä. Viime aikoina hakkuut ovat lisääntyneet kylän ympäristössä. Laajat valtionmaat ympäröivät Kiiskilää kylän reunoilla. Turvetuotantoalue sijaitsee Niittulammen takana.

Asukkaat ja asuminen

Kylän asukasluku vuoden 2006 lopussa oli 559. Talouksia on noin 150 kappaletta. Katso tarkemmin Sievin väestöstä ja elinkeinorakenteesta suunnitelman lopussa olevasta liitteestä. Asuminen on keskittynyt seuraaviin kylän osiin: Vesimäki, Honkala, Huuhanperä, Martinkangas, Myllyoja, Sikonen, Karjulanmäki, Kangastalo, Pölläneva, Säilynmäki, Katajaperä, Kiiskilä, Koski, Harju, Passoja, Torvenperä, Pyysalo, Ahonpää, Isokoski, Wiia, Pitkämäki, Rääsy, Puskala, Kangasoja, Teeriharju, Mullikko, Loukkunen.

Palvelut

Kylän postitoimipaikka on Haikolan kylällä (keskusta).

Kylällä käy kerran viikossa kunnan kirjastoauto, vuoroviikoittain on käytössä eri reitti. Uuden alakoulun rakentaminen alkoi tammikuussa 2,008 ja koulu oli valmis elokuussa 2008. Kylällä on ratsastustalli, hieroja, kirpputori, hermoratahieroja, kennel, kaninkasvatusta, leirintäalue viihdepalveluineen. Kesällä 2007 kyläkahvila toimi entisen kaupan tiloissa. Kerhotiloja on vanhustentalon yhteydessä.

Maankäyttö, yhdyskuntatekniikkaa

Kylän maankäyttöä luonnehtii monipuolinen maatalous karja- ja viljelytiloineen. Aiemmin voimakas soranotto on muokannut kylämaisemaa muun muassa Hietakankaalla ja Pitkäkankaalla. Vesijohtoverkko kattaa melkein koko kylän. Jätevesien käsittely on talokohtaista.

Katuvalaistus ulottuu Myllyojalta Ahonpähän saakka. Kiiskilän kylän läpi kulkevalla Kylätiellä ei ole valaistusta. Turvallinen pyörätie myös puuttuu. Jatkossa nopeusrajoitusta on tarpeen harkita muun muassa koululaisten vuoksi.

Ympäristö

Kylän ympäristössä on useita arvokkaita maisemakokonaisuuksia ja luontokohteita. Seuraavassa luettelossa on muutamia kohteita:

Vääräjoki, Kosken mylly
Kangasojan taloalue
Saarivesi, Pikkurata
Alakankaan vanhat metsät
Huuhankallio
sydänmaajärvet ja -lammet, Ahvenlampi perhokalastuskohteena
ratsastusreitit, kelkkaurat
talojen pihapiirit (Kangastalo, Koski)
Karjulanmäki

vanha koulurakennus
nuorisoseurantalo
työväentalo
viljellyt peltoaukeamat
hiekkaharjut
erämaamaiset metsät
valtionmetsät
Isolähde

Elinkeinot

Kylän näkyvin elinkeino on maatalous. Tilojen lukumäärät ovat suunnitelman lopussa olevassa liitteessä. Kylällä on myös metsäkoneyrittäjiä, maansiirtoyrittäjiä, koneurakoitsijoita, turveyrittäjiä, kiinteistöhoitajia, rakennusalan yrittäjiä, puutarhaviljelyn harjoittajia, sosiaali- ja hoitoalan palveluyrittäjiä.

Kylän yritykset

Mukkanuoli
 Paavon talli
 Insinööritsto J. Linna
 Maansydän matkailu
 Tilitsto Vántänen Anna-Leena
 Tmi Jukkola Seppo (remonttihommia)
 Maatalousyhtymä Vántänen
 M. T. Team
 Huuha Jaakko (kaivuritoiminta)
 LeiSa
 Takanen Anne ja Mikko (luomuviinimarja + hunaja)
 Taipale Markku (taksi)
 Honkala Juha (traktori- ja kaivurityöt)
 Haikara Eija ja Tommy (Premecin alih.)
 Kärkkäinen Ari ja Petri (Kone Oy hissiasennus)
 Sievin Rakennuspalvelu
 Kirpputori
 Kallion Murske
 Kiinteistöhuolto Viljamaa
 Katiskanvalmistus Viljamaa
 Hevostalli Lahti Timo ja Anne
 Sievin Savi
 Kiiskilammin mansikka
 Hietala Esko ja Tuulikki (mansikkaa)
 Niittulammen lomamajat
 Huitula Anssi, traktoriurakointi
 Vähäsalo ja Lahti, turvaurakointi
 Tölli Tapani, metsäkoneurakointi
 Öljymäki Kalevi, muuraus
 Kangasoja Eero, puukaasu
 Huovari Sami, taksi
 Takanen Pekka ja Kuoppala Juhani, rullahitsarit

Kylän yhdistykset ja yhteistoiminta

Kiiskilammin metsästysyhdistys ry
 Voimistelu- ja urheiluseura Sievin Isku r.y.
 Sievin Kiiskilän rauhanyhdistys ry
 Sievin Kiiskilän maanmiesseura ry
 poliittiset yhdistykset
 Sievin Kiiskilän kyläyhdistys ry

Kylän matkailukohteita

Vääräjoki luontokohteineen
 Työväentalo
 Pikkurata ja Saariveden kämppä
 Urjanlinna, Maasydämen matkailu

Kangasoja
 Niittulampi
 Paavon talli
 Mukkanuoli
 Kirpputori
 Huuhankallio

4. KYLÄMME TULEVAISUUS – tavoitteet

Näitä kohti pyrimme:

- kylämme asukkaiden hyvinvointi ja ympäristön viihtyisyys parantuvat
- osaamme hyödyntää ympäröivän seudun mahdollisuuksia kylämme toimintaedellytysten lisäämiseksi
- kylämme vetovoimaisuus lisääntyy sekä asuinpaikkana että yritystoiminta-alueena
- pienyrittämisen toimintaedellytykset ja mahdollisuudet parantuvat
- Sievin kylää kehitetään tasapuolisesti
- rikas kulttuuriympäristö ja luonnon monimuotoisuus säilytetään
- otamme huomioon kestävän kehityksen periaatteet kylämme kehittämisessä

5. NÄITÄ KEHITÄMME YHDESSÄ - toimenpiteet

5.1. RAKENNAMME UUTTA JA OTAMME VASTAAN UUSIA ASUKKAITA

Tavoite: kylän infrastruktuuri kuntoon
 (=välttämättömät laitteet, järjestelyjä ja palveluja, jotka turvaavat ihmisten, tiedon ja materian liikkumisen ja toiminnan alueella)

lisää tasapuolisia toimintamahdollisuuksia, tukee asukaslähtöisten innovaatioiden toteuttamista sekä edistää paikallisten toimijoiden aktivoitumista infrastruktuurin kehitystyöhön,

tavoitteena on edistää ympäristön rakenteiden turvallisuutta ja toimivuutta sekä lähiympäristön monikäyttöisyyttä sekä viihtyisyyttä olemme näin valmiita ottamaan vastaan uusia kyläläisiä.

Kaavoitustilanne kylällä

Kylällä on tarvetta maankäytön ja rakentamisen ohjaamiseen kevyemmällä menettelyillä kuin kaava tai osayleiskaava.

Tonttitiimi

Sievin kylät 2010 -hankkeen tonttitiimisivut ovat käytettävissä kylän tonttien markkinointiin. Kiiskilän kyläkartat ja ohjeet myyntitilannetta varten ovat tulostettavissa nettisivuilta. Kylällä myynnissä olevat tontit on laitettu esille www.sievinkylät.fi -sivustolle keväällä 2009.

Tiestö, kevyenliikenteen väylät

Sievin kunnan liikenneturvallisuuksuunnitelmassa on käyty läpi koko kunnan turvallisuusasioita. Kiiskilän kylän suurimmat ongelmat ovat edelleen pyörätien puuttuminen sekä korkeat liikennopeudet huonokuntoisella tiellä.

Omakotitalot, rivitalot – asumisen muodot

Maaseudulla asumisen tukeminen on yksi kehittämisen muoto. Pääasiallisesti talot ovat yksityisomistuksessa.

Kiiskilän kylällä on vanhustentalo, jonka omistaa Sievin vanhustenkotiyhdistys. Loma-asutus on keskittynyt Maansydän-järvelle, Vääräjoen varrella, Särkijärvelle, Iso-Juurikkajärvelle, Vähä-Juurikkaan, Katiskajärvelle ja Säilynmäelle

Yritystoiminnan ja maatalouden rakentaminen

Yritysrakentamissuunnitelmissa on Eero Kangasojan kehittämän pyrolyysitekniikan ympärille syntyvä yritystoiminta. Myös muuta yritysrakentamista on suunnitteilla.

Maatilojen rakentamissuunnitelmia on tehty.

Kulttuuriperinnön ja kulttuurimaiseman vaaliminen

Alueen ja yhteisön erityispiirteiden tuntemusta on tarkoitus lisätä käynnistämällä esimerkiksi kansalaisopiston puitteissa kylän perinnepiiri.

Paikallinen kulttuuriperinne, mm. työväenliike, metsätalous, Vääräjoki eri puolineen kannattaa nostaa esille kylän vahvuustekijöinä.

Kyläyhdistyksellä on tarkoitus laatia kyläesitteitä niin vieraille kuin omallekin väelle.

Uuden kyläläisten vastaanotto, fyysisesti ja henkisesti

Kiiskilän kyläyhdistys pyrkii edistämään uusien asukkaiden kotiutumista kylän asukkaiksi. Eri kulttuurien ja monikulttuurien vuorovaikutusta kylän, asukkaiden ja harrastajaryhmien välillä vahvistetaan.

5.2. YHTEINEN YMPÄRISTÖMME

Ympäristötietoisuuden ja -osaamisen laajentaminen

Kortejärven ja Vääräjoen kunnostus- ja maisemointihankkeita edistetään.

Kunnan tulee kiirehtiä koulukiinteistön poistamista kylän koulun tontilta.

Kylän jätehuoltoon kiinnitetään enemmän huomiota. Kierrätystä lisätään kylällä ja mukaan pyritään saamaan myös muovi ja kartonki.

Kylämaiseman ja kulttuuriympäristön hoitoon haetaan opastusta ja pyritään hankkeistamaan kunnostusideoita. Myös kiinteistöjen kunnostus nousee entistä selvemmin esille. Pyritään parantamaan ympäristöasioihin liittyvän tiedon saatavuutta.

Koska Kiiskilän luonto-olosuhteet ovat erityisen suotuisat luonnonvarojen osalta, niin kylällä lisätään tiedotusta jokamiehen oikeuksista ja kannustetaan luonnontuotteiden keräilyyn.

Bioenergian käyttömahdollisuus pidetään esillä.

5.3. ELINKEINOJEN TURVAAMINEN

Kylän perinteinen elinkeino eli maa- ja metsätalous pyritään turvaamaan.

Perinteitä kunnioittaen panostetaan kulttuurimatkailuun, samalla pyrkien kylän erityispiirteiden esille nostamiseen. Esimerkiksi kylän elämään paljon vaikuttaneet Pikkurata ja työväenliike (rakennukset, tapahtumat) voidaan nostaa kulttuurimatkailun ohjelmapalveluiksi.

Kylän elinkeinoja voidaan turvata kannustamalla edelleen pienyritystoimintaan.

Tavoitteena on myös kylän nykyisten palvelujen säilyttäminen ja parantaminen sekä lisääminen.

Kyläyhdistys kokoaa tietoa ”osaamispankkiin”, jossa on tieto paikallisesta osaamisesta sekä tarjolla olevista palveluista ja tuotteista.

Tällaiset kylien väliset ammatilliset ”osaamispiirit” voivat verkottua. Yhteistoimin voidaan lisätä edullisesti omaehtoista oppimista ja lisätä osaamista.

Kylämatkailupalveluiden tuotteistaminen voi perustua hyvin pitkälle kylän historian monipuoliseen hyödyntämiseen. Päivämatkailupalveluja varten erilaisten elämysten tuottaminen vaatii kohteiden taustoitusta, kyläoppaiden koulutusta sekä palvelujen varsinaista tuottajaa.

Yhteistyön mahdollisuudet kylällä vaativat tarkentaa selvitystä. Yksi väylä edetä on matkailuhankkeet.

Kyläyhdistys voisi itse jo tässä vaiheessa lisätä kylän paikallishistorian tuntemusta.

Yksi merkittävä paikallinen kulttuuriperinne on pääsiäiskokko, joka selvästi lisää kylän yhteisöllisyyttä.

Samoin Kiiskilän kylän läpi kulkevat kylätiet ja polut voisivat palvella historiapolkuina. Virkistyskäyttö ja kotiseututietous voisivat lyödä kättä toisilleen.

5.4. VAPAA-AIKA JA HYVINVOINTI

Vapaa-ajan käyttöön tarkoitettu kylän liikuntasali on tällä hetkellä liikuntakäytössä. Kerhotiloja muun muassa 4H-toimintaan on vanhustentalolla sekä Karjulan koululla.

Varsinaiset ulkoilureitit välittömästi kylän pinnasta puuttuvat, joten maantie kutsuu monesti liikkujaa.

Urjanlinna koetaan kaukaisena kohteena, joten aivan kylän pintaan tarvittaisiin ulkoreittejä ja kyläpolkuja.

Kylä kaipaa työkykyä ylläpitäviä liikuntamahdollisuuksia ja lapsien harrastusmahdollisuuksia. Tavoitteiden saavuttamiseen tarvitaan lisää ohjausta ja yhteistyökumppaneita, kuten kansalaisopistoa.

Vireä kylätoiminta edistää mm. lähipalvelujen saatavuutta, ympäristön turvallisuutta ja monipuolista harrastustoimintaa. Kylätoiminnan yleinen kehittäminen tuo mukanaan yhteisöllisyyttä, elämänhallintaa ja arjen taitoja. Kylätoiminnan myötä opitaan toimimaan yhdessä.

5.5. LAPSET JA IKÄÄNTYVÄT

Kylän lasten päivähoitomahdollisuuksia on syytä jatkossa parantaa uuden koulun tuodessa uusia asukkaita. Myöskään esikoulua ei ole tällä hetkellä tarjolla.

Vanhempi polvi tarvitsee palveluita suoraan kylälle. Erilaiset päivystykset, kylätalkkaritoiminta, osuuskuntapalvelut mahdollistavat laajan palvelutuotannon eri ikäryhmille.

5.6. TIETOVÄYLÄT JA IT

Kylän eri-ikäiset tarvitsevat nettipalveluita ja koneita vapaaseen käyttöön. Jatkossa voisi olla mahdollista perustaa nettibaari uusiin koulutiloihin.

Myös kyläkirjastotoimintaa voitaisiin elvyttää. Jatkossa kylien nettisivut nousevat yhä tärkeämmäksi informaatiokanavaksi kylän toiminnassa.

5.7. KANSAINVÄLISTYMINEN

Kylä suhtautuu myönteisesti kansainvälistymisen tarjoamiin mahdollisuuksiin.

6. POHDINNAN PAIKKA

MIKÄ MEITÄ UHKAA
väenpuute

MISSÄ OLEMME HEIKKOJA
palvelujen vähyys

MISSÄ KYLÄMME ON VAHVIMMILLAAN
taistelutahto, vesi, luonnonvarat

MISSÄ ON MAHDOLLISUUKSIA
toivossa on hyvä elää

7. ONKO MEILLÄ IDEOITA TOTEUTETTAVAKSI

Akuutit 1-3 vuoden aikana toteutettavat hankkeet

- *Pyörätie
- *Uimapaikan kunnostaminen Hietakankaalle, Sievinharjun kunnostussuunnitelma,
- *Kylän maisemointi eläimiä laiduntamalla
- *kyläpuisto ja kyläpolut

Ajan kanssa, 4-5 vuoden kuluttua toteutettavat hankkeet

-

Tulevaisuudessa -10 vuoden kuluttua toteutettavat hankkeet
Kiiskilästä Sievin suurin kylä

8. MISTÄ SAAMME RAHAA HANKKEISIIMME

Uusi hankekausi on alkamassa. Lähin rahoittaja kylähankkeille on Rieska-Leader.

9. KYLÄSUUNNITELMAMME SEURANTA

Kyläyhdistys päivittää ja muokkaa suunnitelmaa jatkossa kylän tarpeiden mukaan.

LIITTEET

Aktiivimaatilat kylittäin/tuotantosunnittain vuonna 2007

Kukonkylä:

- maidontuotanto	6
- naudanlihantuotanto	3
- kananmuna	1
- peltokasvituotanto	6

yhteensä	16

Asemakylä:

- maidontuotanto	3
- lammas	1
- puutarhakasvituotanto	1
- peltokasvituotanto	3

yhteensä	8

Sievinkylä:

- maidontuotanto	12
- naudanliha	2
- lammastila	1
- hevostila	1
- peltokasvituotanto	11
- maatilamatkailu	1

yhteensä	28

Jyrinki:

- maidontuotanto	5
- naudanliha	1
- peltokasvituotanto	13

yhteensä	19

Leppälä:

- maidontuotanto	1
- sikatalous	1
- peltokasvituotanto	4

yhteensä	6

Järvikylä:

- maidontuotanto	16
- naudanliha	7
- sikatalous	1
- hevostalous	3
- peltokasvituotanto	13

yhteensä	40

Haikolankylä:

- maidontuotanto	9
- naudanliha	1
- peltokasvituotanto	10

yhteensä	20

Joenkylä:

- maidontuotanto	7
- naudanliha	2
- sikatalous	1
- peltokasvituotanto	9

yhteensä	19

Kiiskilä:

- maidontuotanto	14
- naudanliha	6
- sikatalous	2
- hevostalous	3
- lammastalous	1
- puutarhakasvituotanto	2
- peltokasvituotanto	22

yhteensä	50

Koivuoja/Huhtala

- maidontuotanto	3
- naudanliha	1
- kananmunantuotanto	1
- peltokasvituotanto	1

yhteensä	6

Lähde: Sievin maataloustoimisto

T01EX Väestö
 31.12.2005 muuttujina
 Sukupuoli, Ikä, Osa-alue
 2007 ja
 Pääasiallinen
 toiminta/Ammattiasema

	Koko väestö	Työvoima	Työlliset	Palkan saajat	Työttömät	Työvoiman ulkopuol. olevat	0-14 -vuotiaat	Opisk. koulul.	Eläkel.	Muut	Maatalous-yrittäjät	Yrittäjät	Muut yrittäjät
746 Sievi	5192	2059	1870	1498	189	3133	1426	437	1074	174	241	372	131
7461 Kirkonseutu	2025	820	740	671	80	1205	529	159	434	75	20	69	49
746201 Asemanseutu	341	165	152	142	13	176	74	24	60	15	2	10	8
746202 Kukonkylä	307	113	107	66	6	194	90	39	56	7	35	41	6
746301 Sievinkylä	315	140	129	83	11	175	59	27	82	7	30	46	16
746302 Jyrinki	516	183	164	129	19	333	197	52	65	19	17	35	18
746303001 Järvikylä	597	252	227	165	25	345	152	41	134	16	46	62	16
746303002 Lahdenperä	200	68	62	49	6	132	75	21	32	4	10	13	3
746304 Jokikylä	285	103	95	66	8	182	85	20	58	18	24	29	5
746305 Kiiskilä	576	213	192	125	21	363	159	53	134	11	57	67	10